



НАЦІОНАЛЬНА АСОЦІАЦІЯ
АДВОКАТІВ УКРАЇНИ

ЗВІТ

КОМІТЕТУ З МІЖНАРОДНИХ ЗВ'ЯЗКІВ



За 2022 рік

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО КОМІТЕТ

Комітет з міжнародних зв'язків є постійно діючим колегіальним дорадчим органом, утвореним при Національній асоціації адвокатів України за рішенням №225 від 27 вересня 2013 року.

Основною метою діяльності Комітету є розвиток і підтримання міжнародних зв'язків між НААУ та національними асоціаціями адвокатів (юристів) в інших країнах, іншими іноземними та міжнародними організаціями, в тому числі на території України, а також представниками НААУ в міжнародних асоціаціях адвокатів (юристів). Комітет здійснює координацію діяльності представників НААУ за кордоном, призначеним відповідно до рішення Ради адвокатів України №59 від 2 серпня 2022 року.

До складу Комітету з міжнародних зв'язків входять:

Голова Комітету:

Гречківський Іван Павлович

Заступник Голови Комітету:

Никітенко Ростислав Павлович

Секретар Комітету:

Клим'юк Олег Юрійович

Персональний склад членів Ради Комітету:

Власюк Віталій Вікторович

Барашков Кирило Ігорович

Бузаров Андрій Ігорович

Дригваль Наталія Петрівна

Козіна Галина Вадимівна

Мнишенко Євгенія Сергіївна

Ясевін Віктор Валерійович

2. ПРАВОВА ОСНОВА ДІЯЛЬНОСТІ КОМІТЕТУ У 2022 РОЦІ

На додачу до положень типового Положення про Комітети НААУ, ухваленого Розпорядженням Голови НААУ, РАУ №110 від 13.07.2021, виникла потреба розширити повноваження Комітету з міжнародних зв'язків, задля належного виконання покладених на інституційний комітет НААУ завдань.

Розпорядженням Голови НААУ №154 від 26 жовтня 2022 року, затверджено спеціальні (додаткові) завдання та права Комітету з міжнародних зв'язків та новий склад Комітету, які доповнили повноваження, надані типовим Положенням про Комітети.

3. ПРАВОВА ОСНОВА ДІЯЛЬНОСТІ ПРЕДСТАВНИКІВ НААУ ЗА КОРДОНОМ У 2022 РОЦІ

Рада адвокатів України своїм рішенням №59 від 2 серпня 2022 року затвердила нову редакцію Положення про представництво НААУ за кордоном. В рамках даної реформи були ліквідовані попередньо створені Представництва НААУ та започатковано новий інститут – представників НААУ за кордоном.

Положення, зокрема, визначає, що у кожній державі можуть призначатись та функціонувати один або більше представників НААУ, чия діяльність координується профільним комітетом НААУ. У випадку, якщо в конкретній країні перебування призначено декілька представників, то той представник який базується в столиці країни перебування є головним представником, і інші представники в цій країні координують свою діяльність через нього.

Представники НААУ за кордоном не є юридичними особами і здійснюють діяльність самостійно в інтересах НААУ та в межах законодавства країни-перебування (реєстрації). Рішення про призначення представника НААУ за кордоном приймає Голова НААУ, РАУ.

Представники НААУ уповноважені взаємодіяти із представниками іноземних органів адвокатського самоврядування, державних органів, підприємств, установ, організацій, наукових закладів, а також із фізичними та юридичними особами;

співпрацювати з іноземними дипломатичними представництвами в державі – перебування (реєстрації) на підставі відповідної оформленої акредитації консульської установи та/або МЗС України; контактувати із закордонними партнерами НААУ задля обміну досвідом між адвокатами. Представники популяризують діяльність НААУ за кордоном, а також мають право проводити інформаційні та освітні заходи, фандрейзинг-ову роботу для розвитку інституту адвокатури України.

Представники автоматично входять до складу Комітету з міжнародних зв'язків без права голосу. НААУ повідомляє про призначення представника НААУ за кордоном відповідну національну асоціацію адвокатів країни перебування.

Положення регулює порядок звітності про діяльність та покладає на представника самостійне вирішення організаційних питань та планування роботи. Фінансування діяльності представників НААУ за кордоном здійснюється за їх власний рахунок, за рахунок коштів спонсорів (фізичних та юридичних осіб), благодійних фондів (організацій) та ґрунтується на принципі самофінансування.

4. РОБОТА КОМІТЕТУ У 2022 РОЦІ

Робота Комітету у 2022 році була зосереджена на всебічній підтримці міжнародної діяльності НААУ, що стала вагомою складовою у забезпеченні безперервного функціонування адвокатури в умовах збройної агресії Росії проти України. Виділимо наступні напрямки міжнародної діяльності НААУ:

- 1. Координація міжнародної допомоги для українських адвокатів, що постраждали від наслідків російської агресії;**
- 2. Розширення співпраці з іноземними адвокатурами та міжнародними, в т.ч. адвокатськими організаціями;**
- 3. Захист незалежності правничої професії в Україні.**

У результаті послідовної та кропіткої роботи на міжнародній арені, було досягнуто наступних результатів:

1. Представники НААУ (та в подальшому – представники НААУ) за кордоном налагодили діяльність щодо надання безоплатної правової допомоги громадянам України, що опинилися за кордоном. Представництва НААУ контактують з місцевими асоціаціями адвокатів, щоб визначити та облаштувати місця для надання безоплатної правової допомоги, зокрема, у питаннях перетину кордону, отриманні статусу біженців тощо.

2. Валентина Гвоздія обрано Віце-Президентом Комітету Експертів Ради Європи з питань захисту прав адвокатів, за підсумками зустрічі Комітету експертів Ради Європи з питань захисту прав адвокатів, що відбулася 6-8 квітня в Страсбургу (Франція). У 2020 році Європейський комітет Ради Європи з правового співробітництва (CDCJ) провів дослідження щодо доцільності нового, обов'язкового або не обов'язкового, європейського правового інструменту щодо професії адвоката. Комітет міністрів на основі цього дослідження погодився на створення комітету експертів із захисту прав адвокатів (CJ-AV) під керівництвом Європейського комітету з правового співробітництва (CDCJ). Очікується, що CJ-AV розробить «проект правового документу, спрямованого на посилення захисту професії адвоката та права займатися цією професією без упереджень чи обмежень» до грудня 2023 року. Проект Конвенції Ради Європи щодо професії адвоката має захистити адвокатуру від можливості втрати незалежності, закріпивши фундаментальні принципи її функціонування на рівні обов'язкового міжнародного договору.



4. РОБОТА КОМІТЕТУ У 2022 РОЦІ

3. Комунікація НААУ з широким колом міжнародних організацій дозволила налагодити систему збору, обліку та розподілу міжнародної благодійної допомоги для українських адвокатів та членів їх сімей, що постраждали від наслідків російської агресії в Україні. Внески на допомогу українським адвокатам зробили колеги з понад 23 країн, національних адвокатур, міжнародних адвокатських організацій Європи, Азії та Америки. Щодо міжнародної благодійної допомоги було підготовлено три окремі звіти двома мовами, доступні на офіційну сайті НААУ.



4. Рада правничих та адвокатських товариств Європи розробила та затвердила Рекомендацію щодо кваліфікації українських адвокатів. Нормативною основою для цього документу стала і Рекомендація 2022/554 від 5 квітня 2022 року, в якій Єврокомісія закликала держави-члени вжити конкретних заходів щодо визнання кваліфікації людей, що рятуються від вторгнення Росії в Україну. Зокрема, в документі ідеться про потребу мінімізації формальних вимог: приймати інші форми підтвердження фактів, ніж оригінали документів, відмовитися від певних вимог або завірених перекладів, зменшити або усунути витрати, такі як щорічні внески тощо. Також вказується, що інформація про адвокатів України міститься в ЄРАУ, з якого іноземні адвокатури можуть отримувати інформацію про своїх українських колег для підтвердження їхньої кваліфікації. Ряд країн ЄС відгукнулися, та запровадили відповідні мовні та професійні курси підготовки, спростили формальності на шляху доступу до професії та працевлаштування українців, зокрема Словаччини, Чехії, Італії, а також Великої Британії.

5. НААУ стала підписантом Декларації європейських юристів на підтримку верховенства права. Документ став спільним напрацюванням юридичних спільнот країн-членів Ради Європи та Європейського Союзу. У преамбулі Декларації сторони висловлюють стурбованість посяганнями на верховенство права і на принцип примату права Європейського Союзу в декількох державах-членах Союзу, а також різко засуджують «повернення війни на європейський континент через напад Росії на Україну та спричинені нею гуманітарні кризи». Через це підписанти Декларації закликають «європейські інституції та держави-члени ЄС підтримувати тих, хто шукає допомоги через війну, в тому числі підтримувати країни, які прийняли тисячі українців». У розділі Декларації, який присвячений доступу до закону та правосуддя для переміщених осіб, сторони привітали «європейську солідарність та ініціативи, спрямовані на приймання переміщених осіб після збройного конфлікту в Україні та, зокрема, на застосування Директиви 2001/55 про мінімальні стандарти надання тимчасового захисту у разі масового напливу переміщених осіб». Наголошується, що невід'ємним елементом верховенства права є право кожної людини на доступ до чіткої правової інформації з метою відстоювання своїх прав. У зв'язку з цим сторони закликають інституції ЄС підтримувати країни, що межують з Україною, у прийнятті та управлінні мільйонами переміщених осіб.



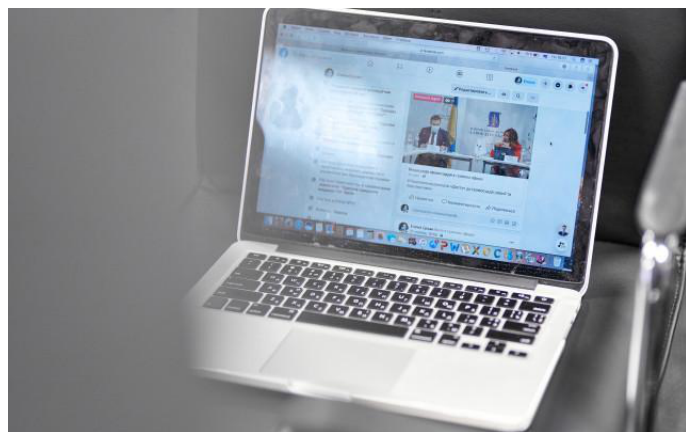
4. РОБОТА КОМІТЕТУ У 2022 РОЦІ



6. Зважаючи на отримання Україною статусу держави-кандидата в члени ЄС, українська адвокатура одержала можливість підвищити свій статус в ССВЕ з члена-спостерігача до статусу асоційованого члена. 25 листопада 2022 року під час Пленарної сесії ССВЕ в Брюсселі прийнято рішення про підвищення статусу НААУ в організації з члена-спостерігача на асоційованого члена. Це відкрило нові можливості та доступ до більшого обсягу інформації у питаннях регулювання адвокатської професії. Інтеграція такого важливого інституту адвокатури до Європейської правничої спільноти є надважливим завданням України. Побудова сильного інституту захисту прав людини в Україні є необхідною передумовою посилення верховенства права. Саме таку умову надання членства поставив ЄС перед Україною. Національна асоціація адвокатів України практично щоденно співпрацює з європейськими колегами, інформуючи їх про поточний стан правової системи в країні та виклики, які стоять перед адвокатською професією під час війни.

7. В листопаді 2022 року, Національна асоціація адвокатів України почала облаштовувати Пункти підтримки діяльності адвокатів НААУ та членів їх родин. Пункти будуть доступні виключно для адвокатів, їх помічників та членів їх сімей. Такими Пунктами виступають офіси органів адвокатського самоврядування по всій країні, а також додаткові площі у великих містах, адреси яких можна знайти на сайті НААУ. Необхідність у створенні таких пунктів постала у зв'язку з блекаутом, перебоями у постачанні електроенергії, пов'язаними з військовою агресією РФ проти України та введенням воєнного стану в Україні, задля забезпечення адвокатів можливістю доступу до ЄРАУ, електронного суду, електронного кабінету, друкування ордерів тощо. Адвокатури усіх країн Європи за координації ССВЕ збирали кошти на закупівлю необхідного енергетичного обладнання для допомоги українським колегам.

Діяльність НААУ була високо оцінена та визнана на міжнародному рівні.



4. РОБОТА КОМІТЕТУ У 2022 РОЦІ

Європейська асоціація адвокатів з кримінального права (European Criminal Bar Association) під час конференції присвяченої ролі захисту прав людини та трансформації європейського судового простору відзначила Національну асоціацію адвокатів України нагородою за захист прав Людини імені відомого адвоката-правозахисника Скотта Кросбі. Представники організації підкреслили надзвичайний героїзм народу України у самовідданій боротьбі з агресором, відзначили зусилля Національної асоціації адвокатів України з підтримки справедливості у зруйнованій війною країні.

Під час Пленарної сесії ССВЕ, 25 листопада 2022 року в м. Брюссель, Національна асоціація адвокатів України отримала нагороду ССВЕ з прав людини 2022 року за видатну та невтомну відданість на користь прав людини та верховенства права в Україні. ССВЕ вважає, що постійна відданість Національної асоціації адвокатів України відстоюванню фундаментальних цінностей професії та верховенства права, особливо під час війни, а також постійна підтримка НААУ українських адвокатів та громадян заслуговує на визнання зі сторони європейських адвокатур.





**КОМІТЕТ З
МІЖНАРОДНИХ
ЗВ'ЯЗКІВ**